

תזכיר חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' __)(שחרור מינהלי), התשע"ו-2016

א. שם החוק המוצע

תזכיר חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' __)(שחרור מינהלי), התשע"ו-2016

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

סימן ט'1 בפרק ב' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן- הפקודה), עניינו שחרור מינהלי של אסירים, אשר מטרתו לשפר תנאי המחיייה אסירים. סעיף 68 לפקודה קובע כי סמכות השחרור המינהלי תחול לגבי אסיר שפוט (המוגדר בסעיף 1 לפקודה כאסיר פלילי שנגזר דינו) שיתרת מאסרו אינה עולה על יתרת המאסר המרבית הקבועה לגביו בתוספת הראשונה לפקודה. תקופות יתרת המאסר המנויות תוספת הן בין שבועיים ל-24 שבועות, בהתאם לאורך תקופת המאסר של כל אסיר.

בהתאם להוראות סימן ט'1 האמור, כנוסחו היום, כאשר תפוסת האסירים (המוגדרת בסעיף 68 לפקודה כמספר האסירים המוחזקים בכלל בתי הסוהר לרבות אסירים המאושפזים בבתי חולים לפי סעיפים 15(א) ו-16, או השהים בחופשה לפי סעיף 36 וכן עצורים המוחזקים בכלל בתי הסוהר) עולה על תקן הכליאה (המוגדר בסעיף 68 לפקודה כסך כל מקומות הכליאה בכלל בתי הסוהר), **רשאי** הנציב לפי שיקול דעתו ובמועד שימצא לנכון להורות שישוחררו בשחרור מינהלי. ניתן לשחרר שחרור מינהלי אסירים שפוטם לתקופה שאינה עולה על ארבע שנים וכן אסירים השפוטם לתקופה העולה על ארבע שנים ובלבד שוועדת השחרורים החליטה כי ישוחררו על תנאי ממאסרם. על פי ההסדר החוקי הקיים, כל עוד חל שחרור מינהלי, אין לנציב בתי הסוהר סמכות למנוע שחרור המינהלי של אסיר ספציפי האמור להשתחרר מינהלית.

הניסיון המצטבר מלמד על כך שמדובר בלקונה שיש מקום להביא לתיקונה, כך שבאיזון למטרתו של השחרור המינהלי, יינתן ביטוי מעשי הולם גם למטרות חשובות אחרות ובהן שמירה על ביטחון המדינה ושלום הציבור.

לפיכך, על מנת להתמודד בצורה הראויה ביותר עם הצפיפות בבתי הסוהר, מוצע לשנות את החוק כך ששחרור מינהלי יתקיים כדבר שבשגרה, גם בלא קשר לתקן הכליאה. כן מוצע להעניק לנציב בתי הסוהר שיקול דעת וסמכות להורות כי אסיר לא ישוחרר בשחרור מינהלי וזאת לנוכח רמת הסיכון הנשקפת לביטחון המדינה או לשלום הציבור.

ג. עיקרי החוק המוצע

סעיפים 1-4 מוצע לבטל את תקן הכליאה ולקבוע כי הנציב יורה על שחרור מינהלי באופן שוטף, מוצע למחוק את ההגדרה "תקן כליאה" בסעיף 68 לפקודה, וכן לבטל את סעיף 68 לפקודה

שעניינו קביעת תקן כאמור. כמו כן תוקן סעיף 68 באופן שמעתה הנציב יורה על שחרור מינהלי ולא יהיה רשאי להורות, ונמחק סעיף 68 ד בהתאם.

סעיף 5 על מנת להתמודד עם הלקונה בין מטרתו של השחרור המינהלי לבין מטרות חשובות אחרות ובהן שמירה על ביטחון המדינה ושלום הציבור, מוצע לקבוע כי הנציב לא יורה על שחרור מינהלי של אסיר אלא לאחר שקיבל חוות דעת על האסיר שנתנו שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או רשויות הביטחון, ובמקרים המתאימים גם חוות דעת מקצועיות, בין השאר בנושא גילוי עריות, אלימות במשפחה ובריאות הנפש, אשר קובעת כי קיים חשש ממשי ששחרורו יגרום לפגיעה בביטחון המדינה או בשלום הציבור.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

יתוקן סעיף 68א לפקודה, 68 ויבוטלו סעיפים 68 ו-68ד.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

לא צפויה השפעה

ו. להלן נוסח החוק

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' __)(שחרור מינהלי), התשע"ו-2016

1. תיקון סעיף 68א 1. בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971¹ (להלן-החוק העיקרי), בסעיף 68א, ההגדרה "תקן כליאה"- תימחק.
2. ביטול סעיף 68ב 2. סעיף 68ב לחוק העיקרי- בטל.
3. תיקון סעיף 68ג 3. בסעיף 68ג לחוק העיקרי:
 - (א) במקום: "עלתה תפוסת האסירים על תקן הכליאה, רשאי הנציב לפי שיקול דעתו ובמועד שימצא לנכון להורות" יבוא: "הנציב יורה".
 - (ב) בסופו יבוא: "היו ביום הקובע אסירים הנמנים עם אותה קבוצה שיתרת מאסרם זהה- ישוחררו כולם".
4. ביטול סעיף 68ד 4. סעיף 68ד לחוק העיקרי- בטל.
5. הוספת סעיף 68ז 5. אחרי סעיף 68ג לחוק העיקרי יבוא:

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

”על אף האמור בהוראות סימן זה- לא יורה הנציב על שחרור מינהלי של אסיר אם קיבל חוות דעת על האסיר שנתנו שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או רשויות הביטחון, ובמקרים המתאימים גם חוות דעת מקצועיות, בין השאר בנושא גילוי עריות, אלימות במשפחה ובריאות הנפש, אשר קובעת כי קיים חשש ממשי ששחרורו יגרום לפגיעה בביטחון המדינה או בשלום הציבור.